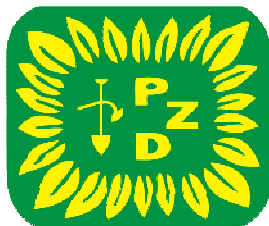

Bydgoszcz, dnia 21.07.2022 r

Polski Związek Działkowców
Stowarzyszenie Ogrodowe w Warszawie
Rodzinny Ogród Działkowy „Makrum” w Bydgoszczy
85-727 Bydgoszcz, ul. Inwalidów 19
www.rodmakrum.pl
biuro@rodmakrum.pl

Dokumentacja do

**"Wielkiego Konkursu dla uczczenia Jubileuszu 40-lecia
Polskiego Związku Działkowców w 2022 roku**

**przygotowana przez Zarząd
ROD MAKRUM w Bydgoszczy**

Bydgoszcz 2022

SPIS TREŚCI

1.	POWSTANIE ROD MAKRUM.....	5
2.	ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI NOWEGO ZARZĄDU W 2019 R.....	8
3.	DZIAŁALNOŚĆ ADMINISTRACYJNA.....	9
4.	DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNO-KULTURALNA.....	10
5.	DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZO-INWESTYCYJNA.....	12
5.1.	DOPOSAŻENIE PLACU ZABAW.....	12
5.2.	WYKONANIE TABLIC Z NUMERAMI BRAM.....	12
5.3.	UTWARDZENIE WJAZDU PRZY BRAMIE NR 4.....	13
5.4.	OŚWIETLENIE PRZY BIURZE ORAZ PRZY GŁÓWNEJ GABLOCIE.....	13
5.5.	MONTAŻ LAMPY SOLARNEJ PRZY BRAMIE NR 4.....	13
5.6.	MONITORING TERENU OGÓLNEGO.....	14
5.7.	NAPRAWA DACHÓW NA POMIĘSZCZENIACH GOSPODARCZYCH.....	15
5.8.	REMONT BIURA.....	15
5.9.	NAPRAWA ZIMOWEGO, CAŁOROCZNEGO UJĘCIA WODY PRZY ŚWIETLICY.....	16
5.10.	MODERNIZACJA CZĘŚCI LINII ELEKTRYCZNEJ.....	17
5.11.	PODEST NA BIODOPADY.....	18
5.12.	WYKONANIE WYLEWKI W POMIĘSZCZENIU NR 2 W ŚWIETLICY.....	19
5.13.	REMONT ŁAZIENKI DAMSKIEJ, MĘSKIEJ ORAZ POMIĘSZCZENIA GOSPODARCZEGO W ŚWIETLICY.....	19
6.	DZIAŁALNOŚĆ ZEWNĘTRZNA ZARZĄDU ORAZ WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI PZD.....	21
6.1.	OBRONA TERENÓW DZIAŁEK W LATACH 80-TYCH.....	21
6.2.	PROTEST W SPRAWIE OBRONY USTAWY O ROD W WARSZAWIE W 2013 R.....	21
6.3.	PROTEST W SPRAWIE OBRONY USTAWY O ROD W BYDGOSZCZY W 2013 R.....	21
6.4.	WYSTĄPIENIE ÓWCZESNEGO PREZESA W PROGRAMIE „ALARM”.....	22
6.5.	PISMO DO MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA WNOŚĄCE UWAGI DO USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH.....	22
6.6.	PISMO DO PREZYDENTA MIASTA BYDGOSZCZY WS. PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA.....	23
6.7.	WSPÓŁPRACA Z KOLEGIUM PREZESÓW REJONU BYDGOSZCZ-WSCHÓD I ORGANAMI PZD.....	24
7.	POZYSKIWANIE FINANSOWANIA Z ZEWNĄTRZ.....	25
7.1.	BYDGOSKI BUDŻET OBYWATELSKI 2020 – UTWARDZONY PARKING.....	25
7.2.	BYDGOSKI BUDŻET OBYWATELSKI 2021 – OŚWIETLENIE DROGI DOJAZDOWEJ DO ROD MAKRUM.....	25
7.3.	BYDGOSKI BUDŻET OBYWATELSKI 2022 – DOKOŃCZENIE OŚWIETLENIA ORAZ UTWARDZENIE DROGI DOJAZDOWEJ DO ROD MAKRUM.....	26
7.4.	KONKURS GRANTOWY „ROZWÓJ ZIELONEJ INFRASTRUKTURY POPRZEZ WSPARCIE OGRODÓW DZIAŁKOWYCH”.....	26
8.	DZIAŁANIA PROEKOLOGICZNE.....	27
8.1.	RETENCJONOWANIE WODY OPADOWEJ.....	27
8.2.	DOMKI I HOTELE DLA OWADÓW.....	29
8.3.	POIDEŁKA DLA OWADÓW I ZWIERZĄT.....	32
8.4.	BUDKI DLA PTAKÓW, KARMNIKI.....	33
8.5.	JEŻE NA DZIAŁKACH.....	33
8.6.	KOMPOSTOWANIE ODPADÓW BIODEGRADOWALNYCH.....	34
8.7.	JESIENNE ZRĘBKOWANIE GAŁEZI.....	35
9.	OŚIĄGNIĘCIA PRODUKCYJNE NA DZIAŁKACH W ROD MAKRUM.....	35
9.1.	SKRZYNIE UPRAWOWE W ROD MAKRUM.....	35
9.2.	SZKLARNIE I TUNELE FOLIOWE.....	36
9.3.	UPRAWA ZIÓŁ.....	38
9.4.	UPRAWA WARZYW I OWOCÓW.....	40
9.5.	KWIATY I INNE OZDOBY OGRODOWE.....	43
10.	PODSUMOWANIE.....	45

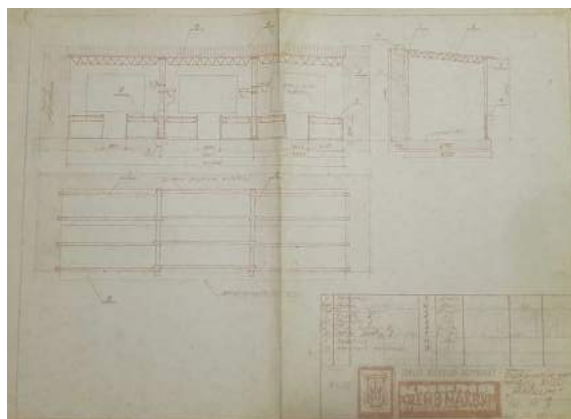
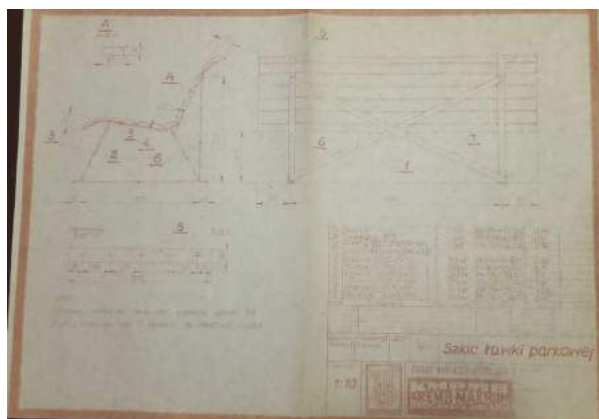
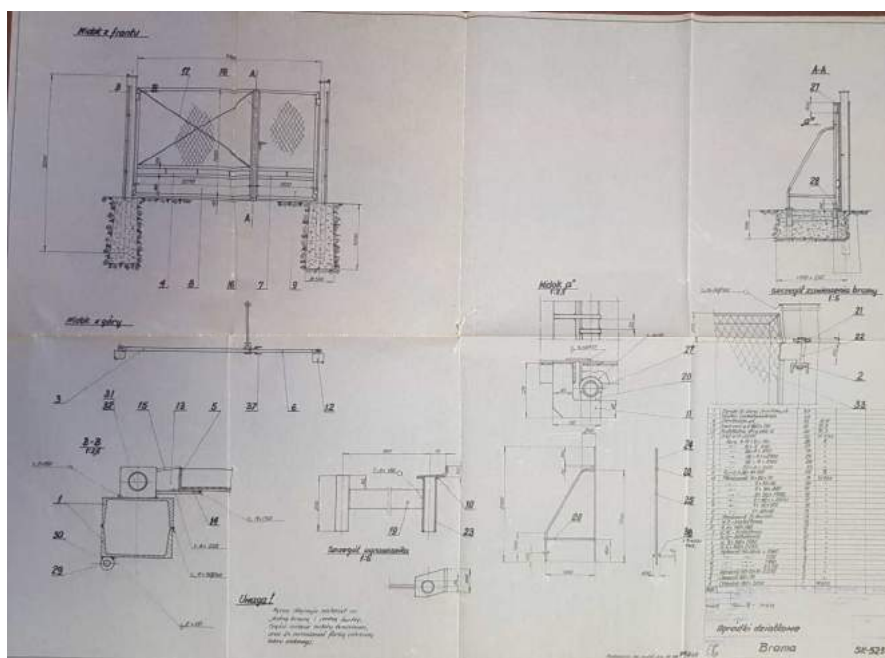

1. POWSTANIE ROD MAKRUM

Rodzinny Ogród Działkowy „Makrum” powstał 2 marca 1970 roku na ówczesnych obrzeżach miasta w pobliżu miejsca, gdzie niegdyś znajdowały się konne tory wyścigowe, a w późniejszych czasach nieopodal miejsc składowania odpadów komunalnych.

Nowo założony ogród działkowy był pod pieczę Pomorskich Zakładów Budowy Maszyn „Makrum” w Bydgoszczy. W pierwszych latach powstawania ogrodu, na wskazanym terenie wygospodarowano miejsce na 121 działek. Ich posiadaczami mogli zostać wyłącznie pracownicy Zakładów „Makrum”. W krótkim czasie podłączono instalację wodną, która była zasilana z sieci Polskich Kolei Państwowych. W związku z podjęciem współpracy w tym zakresie z PKP, podjęto decyzję, że 10 działek (ze 121) mogą dzierżawić pracownicy kolei. Dlatego w gronie działkowców pojawili się pracownicy dwóch firm Bydgoskich: Makrum oraz PKP.

Zakłady „Makrum” do początku lat 90-tych wspierały działalność ogrodu poprzez dofinansowania oraz tworząc elementy wyposażenia placu zabaw (karuzela, bramki, bujawki). Dział konstrukcyjny zakładu korzystając z wiedzy pracujących tam inżynierów (wliczając pracujących tam działkowców) wspomagał ogród tworząc projekty budynku świetlicy, rysunki urządzeń technicznych (bramy, furtki itp.). Zatem współpraca między ogrodem a zakładem była mocno zacieśniona.

Rys. 1 Projekty inżynierskie działu konstrukcyjnego Makrum

W połowie lat 80-tych ogród został podłączony do wodociągu miejskiego. Po 2000 roku zmodernizowano sieć wodociągową na terenie całego ogrodu, wymieniając stare, skorodowane stalowe rury na nowe z polietylenu.

W roku 1972 ogród powiększono o 33 działki. Obecnie w ogrodzie znajduje się ich 154.

Ogród powoli zagospodarowywano. Zbudowano ogrodzenie, bramy i furtki. Po za siecią wodociągową, zbudowano napowietrzną linię energetyczną. Z biegiem lat sieć zaczęła ulegać degradacji, słupy energetyczne wymagały wymiany, dlatego podjęto decyzję o jej całkowitej wymianie. W latach 1994-1997 nastąpiła budowa ziemnej linii kablowej. Przy każdej z działek zainstalowano nowe przyłączeniowe skrzynki elektryczne wraz z zabezpieczeniami, a słupy zostały trwale usunięte z terenu ogrodu.

W pierwszych latach ogród intensywnie się rozwijał. Działkowcy zagospodarowywali swoje działki, budowano altany, powstawały pierwsze grządki i rabaty. Wszystkie prace wykonywano wspólnie, działkowcy pomagali sobie wzajemnie.

Rys. 2 Altany w trakcie budowy

Po wielkim placu budowy jakim na początku były ogrody, działki zaczęły pięknieć i służyć ludziom zgodnie z ich przeznaczeniem. Na poniższych fotografiach widać nowo wybudowane altanki stojące wśród w pełni zagospodarowanych terenów. Każdy, najmniejszy skrawek ziemi musiał być należycie uprawiany i wykorzystywany głównie na produkcję warzyw i owoców.

Rys. 3 Działki z altanami na przełomie lat 70/80-tych

W latach 70 tych ruszyła budowa świetlicy – domu działkowca. Wspólnymi siłami działkowców oraz ze wsparciem zakładu „Makrum” w 1974 r. został oddany do użytku budynek, który służy wszystkim po dziś dzień.

Na przestrzeni lat budynek zmieniał się. Już pod koniec lat 70-tych dobudowane zostały dwa pomieszczenia. Jedno z nich pełniło wówczas funkcję biura zarządu. Taras został zabudowany na początku lat 80-tych. Kilka lat później dobudowano toalety wraz z pomieszczeniem, w którym mieści się obecnie biuro zarządu ogrodu.

Rys. 4 Świetlica z końca lat 70-tych oraz stan obecny

W roku 2013 przeprowadzono remont budynku i przede wszystkim wymieniono stolarkę okienną oraz drzwi w całym budynku.

Rys. 5 Wymiana okien w świetlicy

W kolejnych latach przeprowadzono małe naprawy i modernizacje. W roku 2018 wymieniono papę na dachu świetlicy na termozgrzewalną. Zmiany i modernizacje trwają nadal.

Już od pierwszych lat działalności powołano zarząd, który sprawował pieczę nad ogrodem. Pierwszym Prezesem Zarządu ROD Makrum był Pan Jerzy Kowalkowski. Po nim w kolejnych latach tą funkcję pełnili Pan Stanisław Czechowski, Pan Władysław Burzyński oraz Pan Wiesław Lossy. Od 2021 roku funkcję Prezesa pełni Pani Agnieszka Chudzińska.

Obecnie pracujący zarząd jest bardzo młodym zespołem. Mając na uwadze doświadczenia poprzedników zaczynają wdrażać nowe, własne pomysły wnosząc powiew świeżości i nowe technologie.

2. ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI NOWEGO ZARZĄDU W 2019 R.

W 2019 r. na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym został wybrany całkowicie nowy zarząd. Jedyłą pozostającą osobą został były prezes, pan Wiesław Lossy aby wdrożyć i odpowiednio przygotować nas do działalności w Polskim Związku Działkowców oraz pomóc nowemu zarządowi swoim wieloletnim doświadczeniem. Zastępcami prezesa zostali: pani Agnieszka Chudzińska oraz pan Marcin Gąbka.

W 2021 r., po rezygnacji z funkcji prezesa pana Wiesława, prezesem została pani Agnieszka, natomiast I v-ce prezesem pan Marcin.

Od początku działalności, misją przewodnią nowego zarządu była gruntowna reorganizacja, wytyczenie i wdrożenie nowych, nowoczesnych standardów zarządzania zgodnych ze standardami XXI w. oraz ogromny nacisk na wszelkiego rodzaju inwestycje w ogrodzie. Wyszliśmy z założenia, że nie oglądamy się "za siebie", tylko sami wytyczamy kierunek zmian zarówno pod względem administracyjnym jak i rozwoju.

Już kilka miesięcy później uruchomiona została strona internetowa www.rodmakrum.pl oraz strona na Facebooku <http://www.facebook.com/rod.makrum>. W ogrodzie mamy 5 gablot na których umieszczamy wszelkiego rodzaju informacje oraz aktualności, natomiast 6-stą gablotą są powyższe strony. Twórcą, moderatorem oraz administratorem jest v-ce prezes Marcin Gąbka, więc oszczędzamy nie wynajmując zewnętrznej firmy informatycznej. Dzięki temu możliwe jest także natychmiastowe umieszczenie artykułów, wiadomości i ważnych informacji, także w okresie zimowym, kiedy dostęp do działkowych gablot jest utrudniony.

Na serwerze pocztowym mamy wprowadzone do kontaktów wszystkie adresy mailowe działkowców. Numery telefonów umieszczone są w kontaktach na dysku sieciowym dzięki czemu zawsze te numery są aktualne niezależnie od wprowadzającej je osoby. Wszystkie są zapisane w postaci: "Dz. nr xx imię nazwisko". Ułatwia to w znaczący sposób szybko wyszukać członka po numerze działki lub nazwisku.

Rys. 6 Strona internetowa

Rys. 7 Strona na FB

Przy okazji wysyłania pierwszych zawiadomień na Walne Zebranie, każdemu członkowi PZD przekazaliśmy wizytówkę wykonaną wg naszego projektu, na której oprócz danych adresowych ogrodu znalazł się nr konta bankowego, adresy stron WWW i FB oraz działkowy adres email biuro@rodmakrum.pl aby rozpowszechnić te nowoczesne i obecnie standardowe drogi komunikacji działkowców z zarządem. Poza tym jest jeszcze służbowy telefon komórkowy oraz możliwość porozumiewania się poprzez Messenger. Do tej pory jest ok. 13 tys. wejść na stronę www oraz 114 osób obserwujących FB, co przy 188 członkach stanowi 60%.

Rys. 8 Widok wizytówki ogrodu

Każdy działkowiec, po podpisaniu zgody na udostępnienie danych osobowych ma dostęp online do salda księgowego swojej działki, które jest aktualizowane na początku każdego miesiąca. W każdym momencie można sprawdzić jaką kwotę należy zapłacić lub czy doszedł wcześniejszy przelew. Z innych informacji dostępnych przez internet jest harmonogram wywozu odpadów komunalnych, kontakt do zarządu, nr konta bankowego z możliwością wydrukowania blankietu przelewu, dokumenty związkowe PZD, dokumentacja z instrukcją postępowania w przypadku przepisania praw do działki, tablica ogłoszeń o sprzedaży.

Członkowie zarządu komunikują się za pomocą zamkniętej grupy w Messengerze. Informacja jednej osoby trafia jednocześnie do wszystkich co bardzo przyspiesza prawidłowy przepływ informacji. Tą drogą przesyłane są również zdjęcia z nieprawidłowościami w ogrodzie, pomysły zaczerpnięte ze źródeł zewnętrznych lub dyskusja/opinia całego zarządu na wszelkiego rodzaju sprawy związane z ROD Makrum.

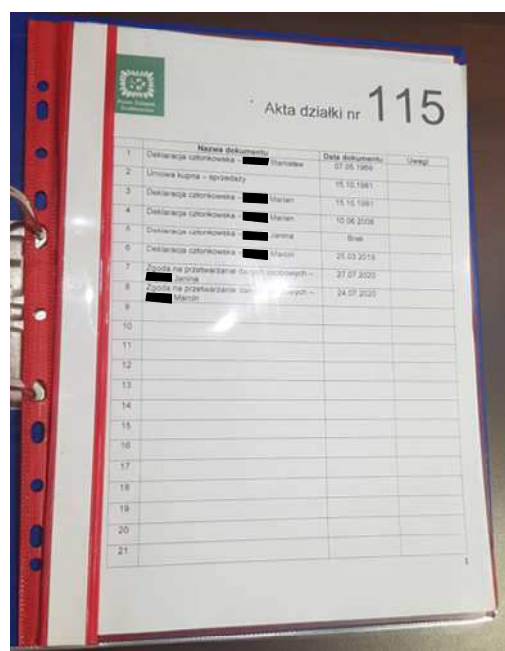
3. DZIAŁALNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

Rozpoczęcie prac w zarządzie rozpoczęliśmy od uporządkowania i segregacji dokumentacji. Każdy dokument został odpowiednio opisany i umieszczony we właściwym segregatorze. Wielką pracą i skrupulatnością wykazała się ówczesna pani v-ce prezes Agnieszka Chudzińska, która przez kilka miesięcy pieczołowicie opisywała zarówno

historyczne jak i aktualne dokumenty dotyczące poszczególnych działek, co przy 154 działkach oraz 188 członkach daje kilkaset stron akt.

Rys. 9 Szafa z dokumentacją

Rys. 10 Przykładowa strona tytułowa akt działki

Całość dokumentacji wytworzonej przez zarząd ROD umieszczona jest na służbowym komputerze w biurze na dysku sieciowym. Umożliwia to uprawnionym osobom do stałego dostępu do potrzebnej dokumentacji. W każdym miejscu na świecie oraz w każdej chwili możliwe jest sprawdzenie lub wydrukowanie jakiegokolwiek dokumentu włączając w to dokumenty dotyczące poszczególnych działek. Udzielenie odpowiedzi na pytania od działkowców o konkretne ich dane jakie potrzebują jest praktycznie natychmiastowe i nie wymusza oczekiwania na godziny otwarcia biura. Szczególnie widoczne i pomocne jest to w okresie zimowym.

W 2019 wdrożony do użytkowania przez zarząd został program DGCS. Od tej pory także baza danych działkowców, stany liczników i naliczenia są zapisane w tym programie.

4. DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNO-KULTURALNA

W sierpniu 2019 roku odbyła się impreza związana ze świętowaniem Dnia Działkowca. Impreza zgromadziła bardzo dużą ilość działkowców i członków ich rodzin. Ten dzień podzieliliśmy na dwie części.

Pierwsza część spotkania z działkowcami poza zaplanowanymi zabawami miała również charakter oficjalny. Zarząd w nowym składzie, mógł się zaprezentować i przywitać działkowców. Przeprowadzono konkurs na najładniejsze działki. Nagrody przyznano w dwóch kategoriach: warzywno-rekreacyjna oraz rekreacyjna. Szczęśliwi posiadacze nagrodzonych przez komisję konkursową działek otrzymali dyplomy okolicznościowe oraz upominki w formie bonów – kart podarunkowych do sklepu, gdzie mogą zakupić potrzebne im do pracy w ogrodzie narzędzia. Wyróżnieni działkowcy w w/w kategoriach otrzymali dyplomy okolicznościowe.

Kontynuacja pierwszej części uroczystości była związana z zabawami, integracją międzypokoleniową i rodzinną. Członkowie zarządu grillowali kiełbasy, częstowali nimi zgromadzone osoby. Rozdawano napoje chłodzące i soki. Podczas degustacji odbywały się zabawy na terenie placu zabaw prowadzone przez animatora. Wspólnie bawiły się dzieci i dorośli. Razem tańczyli i brali udział w konkursach wygrywając liczne nagrody. Ponad dwu godzinna wspólna zabawa zachwyliła dzieci i obudziła w wielu nas dorosłych - śpiące dzieci.

Druga część świętowania dnia działkowca to wieczorne spotkanie dorosłych na „tanecznym wieczorku”. Działkowicze wspólnie biesiadowali oraz tańczyli przy muzyce i konkursach organizowanych przez prowadzącego wieczór DJ. Impreza zakończyła się długo po północy.

Rys. 11 Dzień działkowca 2019 r.

Niestety za względu na panującą pandemię i zakaz organizowania masowych imprez w latach 2020 i 2021 dni działkowca były zawieszane.

Z niecierpliwością czekamy na 27 sierpnia 2022 r. kiedy chcemy hucznie zorganizować zakończenie lata połączone z Dniem Działkowca. Już teraz mamy zaplanowane liczne konkursy, wojskową grochówkę, dmuchane zjeżdżalnie dla dzieci, animatorkę zabaw i wiele innych atrakcji.

Rys. 12 Dzień działkowca z ubiegłych lat (1)

Rys. 13 Dzień działkowca z ubiegłych lat (2)

5. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZO-INWESTYCYJNA

5.1. Doposażenie placu zabaw

Na plac zabaw trafił kolejny element dla dzieci – siatka wspinaczkowa. Pamiętaliśmy także o nieco starszych i kupiliśmy surfer podwójny, który łączy w sobie funkcje rekreacyjne z fitnessem.

Rys. 14 Elementy doposażenia placu zabaw

5.2. Wykonanie tablic z numerami bram

Na każdej z bram zaprojektowana została oraz wykonana tabliczka odporna na warunki atmosferyczne oraz promieniowanie UV informująca o numerze bramy i informacją o jej bezwzględny zamykaniu.

Rys. 15 Tabliczki informacyjne na bramach

5.3. Utwardzenie wjazdu przy bramie nr 4

Jedną z pierwszych inwestycji, było dokończenie wyłożenia podjazdu przy bramie nr 4 kostką. Widząc pilną potrzebę wykonania tego zadania, a także wsłuchując się w głos działkowców zarząd stwierdził, że ze względu na brak środków potrzebnych na wykonanie go, osoby funkcyjne mające przyznane świadczenia, oraz część nagrodzonych członków zarządu zrzekło się środków pieniężnych i przeznaczyło właśnie na ten cel.

Rys. 16 Poszerzenie utwardzonego podjazdu przy bramie nr 4

5.4. Oświetlenie przy biurze oraz przy głównej gablocie

Przy głównej gablocie, znajdującej się przy biurze świetlicy, zostało zainstalowane energooszczędne oświetlenie ledowe, uruchamiane na czujkę ruchu. Wszyscy pragnący przeczytać informację z gabloty, nawet w jesienne popołudnie będą to mogli zrobić przy oświetleniu.

Rys. 17 Oświetlenie przy biurze

5.5. Montaż lampy solarnej przy bramie nr 4

Przy bramie nr 4, zamontowana została pierwsza testowa lampa oświetleniowa. Jest to uliczna lampa solarna, ładowana energią słoneczną, ekologiczna, bez zużywania energii elektrycznej. Inwestycja zrealizowana własnymi siłami przez działkowców.

Rys. 18 Montaż lampy oświetleniowej przy bramie nr 4

5.6. Monitoring terenu ogólnego

W okolicy miejsca składowania odpadów (przy magazynkach gospodarczych) zainstalowany został monitoring. Są to dwie kamery umieszczone na masztach oraz dwie uliczne lampy LED sterowane czujnikiem ruchu. Przy okazji inwestycji, doprowadzona została także nowa instalacja elektryczna do biura zarządu. Całość prac wykonana została systemem gospodarczym, wspólną społeczną pracą działkowców.

V-ce prezes pan Marcin Gąbka sporządził projekt elektryczny wraz z wytycznymi, dobrał oraz zakupił potrzebny sprzęt, nadzorował nad pracami pomagających działkowców, podłączył, uruchomił oraz skonfigurował cały monitoring.

Dzięki temu, oszczędzone pieniądze zostały przeznaczone na kolejne inwestycje.

Monitoring podłączony jest do routera z bezprzewodowym Internetem. Takie rozwiązanie daje możliwość podglądu wszędzie i o każdej porze zarówno na komputerze jak i smartfonie.

Rys. 19 Montaż monitoringu terenu ogólnego

Rys. 20 Działający monitoring wraz z oświetleniem

5.7. Naprawa dachów na pomieszczeniach gospodarczych

Na magazynkach gospodarczych oraz rozdzielni elektrycznej została położona papa termozgrzewalna wraz z obróbką blacharską.

Rys. 21 Naprawa dachów na pomieszczeniach gospodarczych

5.8. Remont biura

Pod koniec 2020 r. wykonany został kompleksowy remont biura. Wymieniona została w całości instalacja elektryczna, wodna, kanalizacyjna oraz informatyczna. Zainstalowany został także router WiFi wraz z bezprzewodowym dostępem do Internetu.

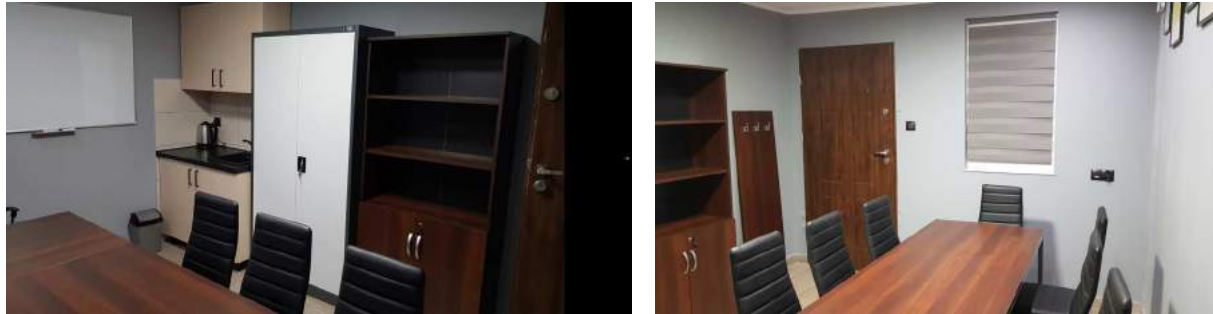
Zakupiono nowe meble: biurko z kontenerami, stół z krzesłami, metalową, certyfikowaną szafę na dokumenty oraz regał na literaturę działkową. W kącie kuchennym znalazł się zlewozmywak z podłączonym ogrzewaczem przepływowym, szafki na przybory kuchenne. Na ścianie powieszona została kurtyna powietrzna do ogrzania biura w trakcie zimowych zebrań; także tablica do zapisania informacji. Całość upiększają liczne dyplomy oraz puchary zdobyte przez lata przez ROD.

Całość prac wykonali ówcześni v-ce prezesi Agnieszka i Marcin z pomocą pozostałych członków zarządu.

Remont sfinansowany został z kwoty przeznaczonej na świadczenia oraz nagrody dla aktywu. Całość rocznej kwoty przekazali: prezes i v-ce prezesi natomiast część – pozostali członkowie.

Rys. 22 Porównanie biura przed i po remoncie

Rys. 23 Inne ujęcia widoku biura

5.9. Naprawa zimowego, całorocznego ujęcia wody przy świetlicy.

Ze względu na zły stan techniczny studzienki do poboru wody całorocznej, niemożliwe stało się jej pobieranie. Została ona więc gruntownie zmodernizowana. Od podstaw wykonane zostało podejście wody z zaworem napełniającym oraz spustowym. Wykonano zabezpieczenie studzienki przed zamarznięciem w zimie, oraz zamontowano nową obudowę ujęcia, zamykaną na zamek, aby dostęp miały tylko uprawnione osoby.

Rys. 24 Całoroczne ujęcie wody

5.10. Modernizacja części linii elektrycznej

Ze względu na krytyczny stan sieci elektrycznej na ostatnim jej odcinku, dotyczącym 8 działek, podjęto decyzję o wymianie linii w całości o długości ok. 150m. Przy okazji wymiany kabla, zamontowano 3 nowe skrzynki w których znalazły się także elektroniczne liczniki elektryczne działkowców. W tej części działek będzie bezproblemowy odczyt, bez względu na obecność działkowca.

Rys. 25 Modernizacja linii elektrycznej wraz z skrzynkami rozdzielczymi

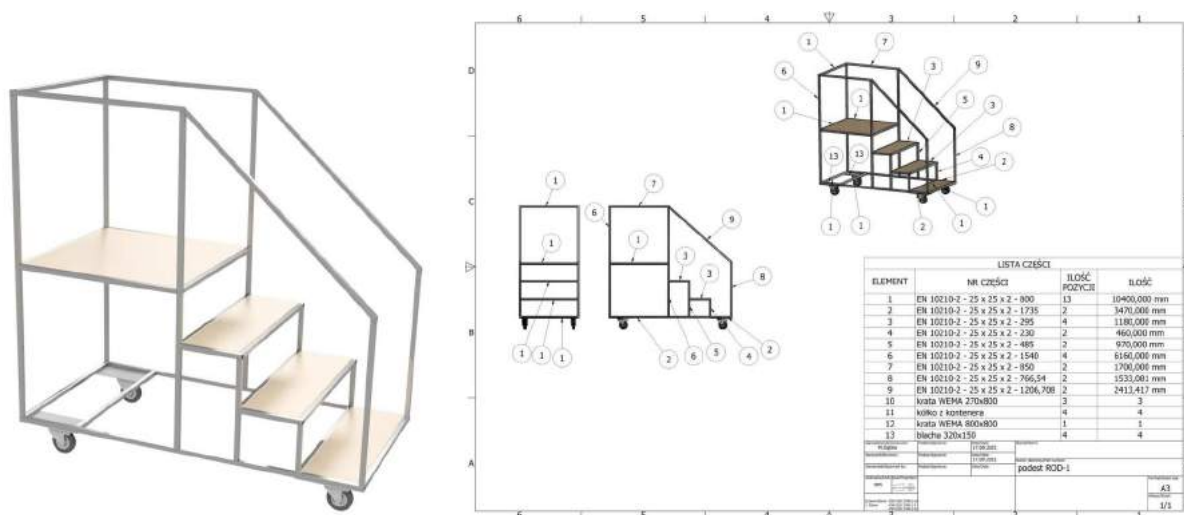

Rys. 26 Modernizacja linii elektrycznej wraz z skrzynkami rozdzielczymi

5.11. Podest na bioodpady

Po zmianie firmy wywożącej odpady komunalne, zmianie nastąpił także rodzaj kontenera 10m³. Poprzedni niższy, został zamieniony przez bardzo wysoki, do którego było bardzo ciężko umieścić odpady. Zarząd, wsłuchując się w uwagi działkowców, szczególnie starszych, podjął decyzję o zbudowaniu podestu. Po analizie rynku i cen (ok. 3000 zł za podest spełniający nasze wymagania) postanowiliśmy sami go zaprojektować i skonstruować.

Projekt wykonał v-ce prezes Marcin Gąbka, natomiast wykonanie odbyło się wraz z innymi członkami zarządu. Całkowity koszt wyniósł niecałe 500 zł. Jest wykonany wg naszych wymagań i wyglądem nie odbiega od komercyjnych rozwiązań. Zaoszczędzona kwota będzie przeznaczona na kolejne inwestycje.

Rys. 27 Projekt podestu na bioodpady

Rys. 28 Użytkowanie podestu na bioodpady

5.12. Wykonanie wylewki w pomieszczeniu nr 2 w świetlicy

W świetlicy, w pomieszczeniu nr 2 została wykonana wylewka betonowa. Tym samym podłoga stała się idealnie równa, oraz wypoziomowana do podłogi z pomieszczenia nr 1.

Rys. 29 Wylewka w pomieszczeniu nr 2

5.13. Remont łazienki damskiej, męskiej oraz pomieszczenia gospodarczego w świetlicy

Dzięki racjonalnej polityce finansowej zarządu, wykonywaniu większości prac systemem gospodarczym, własnymi rękoma członków zarządu oraz nie pobieranie świadczeń i nagród przez prezesa, v-ce prezesa oraz skarbnika, a także części członków zarządu, możliwe było także wykonanie remontu starych łazienek w świetlicy. Przy okazji została wymieniona część wodno-kanalizacyjna oraz elektryczna.

W każdej łazience zamontowany został zestaw podtynkowy WC, umywalka z elektrycznym przepływowym podgrzewaczem wody oraz suszarka do rąk. Zamontowano nowoczesne, energooszczędne oświetlenie LED. Wstawiono też nowe, drewniane drzwi wraz z futrynami.

W pomieszczeniu gospodarczym położona została nowa instalacja elektryczna, gładzie na ścianach oraz gres na podłodze.

Także w tym przypadku, prace wykonał społecznie v-ce prezes wraz z chętnymi do pomocy działkowcami.

Rys. 30 Wygląd łazienek po remoncie

Rys. 31 Wygląd pomieszczenia gospodarczego po remoncie

6. DZIAŁALNOŚĆ ZEWNĘTRZNA ZARZĄDU ORAZ WSPÓŁPRACA Z ORGANAMI PZD

6.1. Obrona terenów działek w latach 80-tych

Ogród znajduje się na terenie bardzo atrakcyjnym dla firm budowlanych, czy deweloperskich. Pierwsze większe próby zagospodarowania terenu ogrodu pod zabudowę domków jednorodzinnych miało miejsce w 1982 r. Teren został już podzielony geodezyjnie, a przy ogrodzeniu ROD Makrum powstała siedziba firmy budowlanej.

Zarząd musiał działać i zgłosił protesty do ówczesnego okręgu PZD oraz do kadry zarządzającej Makrum. Po publikacji reportażu w Gazecie Pomorskiej walczącej o ten teren się wycofali.

6.2. Protest w sprawie obrony Ustawy o ROD w Warszawie w 2013 r.

Po zakwestionowaniu ustawy o ROD z 8 lipca 2005 r. przez Trybunał Konstytucyjny, posłowie partii rządzącej wyszli z niebezpieczną propozycją ustawy, prowadzącą wprost do likwidacji ogrodów działkowych i całkowitego zmarnowania dorobku wielu pokoleń działkowców.

W Warszawie, oraz w wielu innych miastach tysiące działkowców, w tym zarząd oraz działkowcy z ROD Makrum aktywnie uczestniczyli w proteście i wyrażali całkowite poparcie dla obywatelskiego projektu ustawy. Projekt ten miał dać ochronę prawną ogrodów i być zgodny z Konstytucją.

Rys. 32 Prezes ROD Makrum (z lewej) z protestującymi działkowcami w Warszawie

6.3. Protest w sprawie obrony Ustawy o ROD w Bydgoszczy w 2013 r.

Protesty te odbyły się także w Bydgoszczy, gdzie przez centrum miasta przeszło kilkaset osób. Tu także niezawodni okazali się działkowcy ROD Makrum.

Rys. 33 Protestujący Działkowcy ROD Makrum wraz z Okręgowym Zarządem PZD w Bydgoszczy

6.4. Wystąpienie ówczesnego prezesa w programie „Alarm”

W programie „Alarm” na TVP 1 z 2 września 2019 r. dotyczącym niekorzystnych zapisów w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bydgoszczy, w szczególności terenów ROD przy ul. Inwalidów do których należy nasz ogród, wystąpił ówczesny prezes zarządu ROD Makrum pan Wiesław Lossy.

Poruszane były sprawy przekształcenia terenów zielonych na cele mieszkaniówki, oraz stanowisko zarządów oraz działkowiczów z tych terenów.

Rys. 34 Wystąpienie ówczesnego prezesa ROD Makrum pana Wiesława Lossy

6.5. Pismo do Ministra Klimatu i Środowiska wnoszące uwagi do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Ze względu na niekorzystne zmiany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2020 poz 1439) v-ce prezes ROD Makrum napisał pismo, dokładnie przedstawiając problem oraz możliwe zagrożenia płynące z wprowadzenia tej ustawy w życie.

Przedstawiony także został dokładnie jaki punkt artykułu pragnęlibyśmy zmienić, wraz z docelowym zapisem.

Pismo zostało przedstawione na Kolegium Prezesów rejonu Bydgoszcz-Wschód, jednogłośnie zaakceptowane, podpisane oraz bez zmian wysłane do Ministra Klimatu i Środowiska pana Michała Kurtyki.

Rys. 35 Stanowisko Kolegium Prezesów rejonu Bydgoszcz-Wschód

6.6. Pismo do Prezydenta Miasta Bydgoszczy ws. Projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

Wyłożony do konsultacji społecznych projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bydgoszczy, wprowadzał niekorzystny dla ogrodów zapis rejonu Bydgoszcz-Wschód, zastępując tereny zielone na tereny zabudowy mieszkaniowej.

V-ce prezes ROD Makrum kolejny raz zarówno w imieniu zarządu, jak i całego Kolegium Prezesów wystosował odpowiednie stanowisko wnioskując do Prezydenta Miasta Bydgoszczy Rafała Bruskiego o zmianę w zapisie Studium z terenów mieszkaniowych na tereny rekreacji i sportu.

Polski Związek Działkowców Stowarzyszenie Ogrodowe
Kolegium Prezesów Zarządów Rodzinnych Ogrodów Działkowych
rejonu Bydgoszcz – Wschód

Bydgoszcz, 13 lipiec 2021 r.

Sz. P. Rafał Bruski
Prezydent Miasta Bydgoszczy
Ul. Jezuicka 1
85-102 Bydgoszcz

Stanowisko Kolegium Prezesów Zarządów Rodzinnych Ogrodów Działkowych
rejonu Bydgoszcz-Wschód w sprawie
projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Bydgoszczy

Szanowny Panie Prezydencie,

Użytkownicy działek ROD rejonu Bydgoszcz-Wschód w Bydgoszczy, ich rodziny, sympatycy ogrodnictwa, znajomi i inni bydgoszczanie, są zaniepokojeni propozycją wpisu zawartą w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bydgoszczy wyłożonym do konsultacji społecznych w czerwcu 2021 roku.

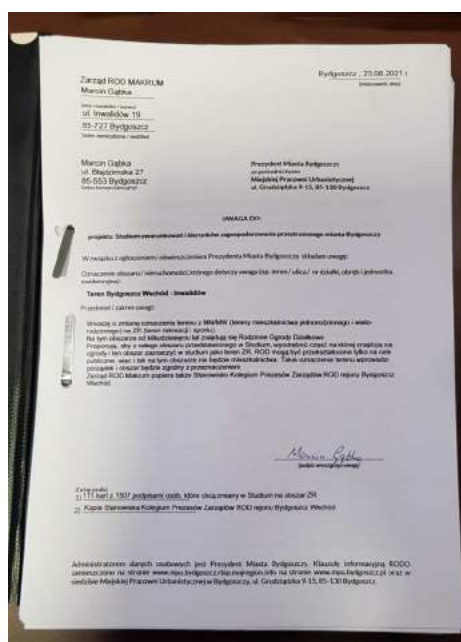
Zapis dotyczy terenów Bydgoszcz Wschód - Inwalidów i jest propozycją Miejskiej

Rys. 36 Stanowisko Kolegium Prezesów rejonu Bydgoszcz-Wschód

Na zebraniu Kolegium Prezesów ustalone zostało, że każdy z ogrodów wystąpi z wnioskiem o zmianę oznaczenia terenu z mieszkalnictwa na tereny rekreacji i sportu.

Niewątpliwie ROD zostały dostrzeżone przez Urząd Miasta, gdyż najwięcej wniosków o zmianę przeznaczenia terenu dotyczyło właśnie ogródków działkowych przy ul. Inwalidów.

Na nieco ponad 2100 osób jakie złożyły uwagi do projektu, **pod samym wnioskiem zarządu ROD Makrum podpisało się niemal 1500 osób**. Zarząd wraz z działkowcami bardzo aktywnie włączył się do pozyskiwania opinii w sprawie przeznaczenia terenu

Rys. 37 Wniosek wraz z 1500 podpisami zebrany przez ROD Makrum

6.7. Współpraca z Kolegium Prezesów rejonu Bydgoszcz-Wschód i organami PZD

Od początku działalności zarządu ROD Makrum, prezes oraz v-ce prezesi aktywnie uczestniczyli we wszystkich zebraniach Kolegium Prezesów oraz zebraniach organizowanych przez PZD Okręg Bydgoski.

Od kiedy przygotowane przez zarząd ROD pisma urzędowe były pozytywnie zaopiniowane przez pozostałych prezesów, jako dokumenty dogłębnie badające dany problem, wraz z konkretną argumentacją popartą odpowiednimi ustawami i uchwałami – każde pismo zewnętrzne, wychodzące jako stanowisko Kolegium, jest teraz opiniowane z zarządem ROD Makrum. Doceniony został wielki wkład, pracowitość i skrupulatność w dążeniu do określonych celów zarządu, co przekłada się także na płaszczyźnie działalności zewnętrznej.

Również współpraca z Okręgiem PZD przebiega nienagannie. Zostało omówionych wiele spraw, przygotowanych wiele wspólnych dokumentów. Porady były udzielane nawet po godzinach urzędowania okręgu, w czasie prywatnym, nierzadko także w godzinach wieczornych.

Dostajemy wiele telefonów od innych prezesów ogrodów działkowych, którzy z wielkim zainteresowaniem przyglądają się naszej działalności oraz proszą o rady i konsultacje w sprawie wprowadzonych przez nas zmian czy też wdrożonych inwestycji.

Tak jak było przytoczone na początku, misją naszego zarządu jest dążenie do perfekcyjnie zorganizowanego ogrodu, który ma służyć za wzór do naśladowania – nowoczesnego, przystępnego, wykorzystującego nowe technologie, po kompleksowych remontach, dzięki czemu będzie dalej służył działkowcom na kolejne wiele lat.

Jak widać, cele te już teraz, w tak krótkim czasie zostały zauważone i docenione przez inne ogrody, przez co to też dodaje nam to sił w realizacji kolejnych zadań.

7. POZYSKIWANIE FINANSOWANIA Z ZEWNĄTRZ

7.1. Bydgoski Budżet Obywatelski 2020 – utwardzony parking

Na początku 2020 r., v-ce prezes ROD, wykonał oraz złożył projekt do Bydgoskiego Budżetu Obywatelskiego – Budowa utwardzonego parkingu w okolicach ul. Inwalidów 19 na osiedlu Bydgoszcz Wschód-Siernieczek. Wnioskowana była kwota **94 000 zł**.

Projekt przeszedł pozytywną opinię i został poddany głosowaniu mieszkańców.

Prowadzona na szeroką skalę przez zarząd oraz działkowców akcja zbierania podpisów przyniosła efekt – z 2-go miejsca projekt przeszedł do realizacji uzyskując całą wnioskowaną kwotę i został wpisany do budżetu miasta na rok 2021

We wrześniu 2021 r. zrealizowano budowę parkingu. Ponieważ wykonany parking nie był zgodny z zatwierdzonym przez Zarząd ROD Makrum projektem, po naszej interwencji wykonawca robót wykonał dodatkowe 3 miejsca po lewej oraz 3 miejsca po prawej stronie oraz dołożył dodatkową kostkę brukową przy bramie wjazdowej nr 4 do linii ulicy.

Rys. 38 Sfinansowany przez Miasto Bydgoszcz – utwardzony parking przy bramie nr 4

7.2. Bydgoski Budżet Obywatelski 2021 – oświetlenie drogi dojazdowej do ROD Makrum

W 2021 r., v-ce prezes ROD, wykonał oraz złożył projekt do Bydgoskiego Budżetu Obywatelskiego – Montaż lamp ulicznych przy ul. Inwalidów 19 na osiedlu Bydgoszcz Wschód-Siernieczek. Wnioskowana była kwota **81 468 zł**.

Projekt przeszedł pozytywną opinię i został poddany głosowaniu mieszkańców.

Także w tym roku udało się zebrać odpowiednią ilość głosów i to większą o ponad 50.

Obecnie projekt jest w trakcie wyłaniania firmy z przetargu. Wg zapewnień Urzędu Miasta, w tym roku powinna być także realizacja.

Rys. 39 Ogłoszenie wygranych projektów do realizacji

7.3. Bydgoski Budżet Obywatelski 2022 – dokończenie oświetlenia oraz utwardzenie drogi dojazdowej do ROD Makrum

Ze względu na ciągle toczące się postępowanie przetargowe odnośnie budowy oświetlenia i niemożliwość ustalenia czy za wnioskowaną kwotę będzie możliwa ich budowa w satysfakcjonującej nas liczbie, zarząd złożył dwa projekty:

- dokończenie budowy oświetlenia drogi dojazdowej
- utwardzenie drogi dojazdowej.

Wnioskowana kwota w 2022 r. to **86 000 zł**. Który projekt będzie poddany głosowaniu zarząd ustali później. Wierzymy, że i w tym roku uzyskamy wymaganą liczbę głosów i jeden z tych projektów będzie realizowany.

7.4. Konkurs grantowy „Rozwój zielonej infrastruktury poprzez wsparcie ogrodów działkowych”

Zarząd ROD Makrum, już na swoim zebraniu w lutym podjął decyzję o uczestniczeniu w konkursie. Wtedy były tylko informacje o trwających rozmowach między PZD a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i wstępne uzgodnienia, jednak już od tej pory skupiliśmy się na możliwych do zrealizowania zadaniach. Od tego czasu mieliśmy już przygotowany i gotowy projekt rewitalizacji części wspólnych.

Projekt złożyliśmy osobiście w Kujawsko-Pomorskim Oddziale Regionalnym ARiMR w Toruniu, w pierwszym możliwie najszybszym terminie – czerwcu. Wnioskowana przez nas kwota to maksymalna możliwa do uzyskania w wysokości **100 000 zł**.

Z PZD Okręgu w Bydgoszczy oraz PZD Okręgu w Toruniu, na 399 ROD wniosek w pierwszym terminie złożyły jedynie 4 ogrody.

Urzednicy ARiMR pracujący nad wnioskami stwierdzili, że nasz projekt jest najbardziej różnorodnym i rozbudowanym ze wszystkich jakie do tej pory wpłynęły.

Ze względu na szybkość działania zarządu ROD Makrum oraz skrupulatność w wyszukiwaniu danych dotyczących konkursu grantowego, wielu innych prezesów uzyskuje od nas potrzebne informacje lub je konsultuje.

8. DZIAŁANIA PROEKOLOGICZNE

8.1. Retencjonowanie wody opadowej

Zbieranie deszczówki poza oczywistym aspektem finansowym ma także wiele innych zalet. Do najważniejszych można zaliczyć:

- wystąpienie w niej bogatszych substancji odżywczych, a jednocześnie mniejszą ilość szkodliwych pierwiastków przez co rośliny lepiej rosną;
- używając wody deszczowej oszczędzamy wodę znajdującą się w środowisku naturalnym;

Coraz więcej osób, głównie związanych z ogrodnictwem przekonuje się do jej pozyskiwania. Szerokie działania informacyjne wpływają znacząco na świadomość gromadzenia i wykorzystywania deszczówki. Także nasi działkowcy w coraz większym stopniu przyczyniają się do tego, jakże pozytywnego dla nas i naszego środowiska trendu.

Rys. 40 Ozdobny zbiornik na deszczówkę na jednej z działek ROD Makrum
– tworzy połączenie ozdoby i funkcjonalności

Rys. 41 Przykłady innych zbiorników retencyjnych z działek ROD Makrum

Rys. 42 Przykłady innych zbiorników retencyjnych z działek ROD Makrum

8.2. Domki i hotele dla owadów

Jesteśmy coraz bardziej świadomi naszej odpowiedzialności za otaczające nas środowisko, w szczególności za zwierzęta, bez których nasza egzystencja byłaby poważnie zagrożona. Do takich zwierząt bez wątpienia zaliczają się owady. **Tylko w Europie 84% roślin uprawnych jest zapylanych przez zwierzęta a 4000 odmian warzyw istnieją dzięki zapylaniu przez pszczoły. W skali Świata aż 75 % roślin uprawnych uzależnionych jest od zapylaczy.**

Naturalnych schronień owadów ubywa wraz z rozwojem rolnictwa, przemysłu, rozrastaniem się miast i wsi. Zapyłacze giną nie tylko na skutek powszechnego stosowania pestycydów oraz nawozów sztucznych ale także monokulturowych upraw, które mocno ograniczają bioróżnorodność.

Jednym z elementów walki o zachowanie jak największe liczby pożytecznych owadów jest tworzenie im nowych siedlisk w miejsce tych, które w wyniku działalności człowieka zostały zniszczone. Hotele służą za schronienie sporej rzeszy różnorodnych owadów oraz dają im możliwość budowy gniazd, szczególnie podczas zimy.

Dlatego właśnie coraz większą popularnością cieszą się hotele dla owadów, pojawiają się nie tylko w przydomowych ogrodach i na balkonach ale i w parkach oraz na miejskich skwerach.

Pszczoła murarka ogrodowa jest niezwykle pożytecznym owadem, który zapyla rośliny w ogrodach i na działkach. Z dużą intensywnością zapyla kwiaty w odległości do 300 m od miejsca zasiedlenia. W czasie swojego życia odwiedza nawet do 24 000 kwiatów. Zapyla około 150 gatunków roślin – w tym praktycznie wszystkie drzewa i krzewy owocowe. Są bezpieczne dla człowieka – nie żądają. Nie produkują miodu.

Największym pasjonatem, konstruktorem oraz budowniczym hoteli dla pszczoł murarek w ROD Makrum jest pan Roman z dz. 116, który od lat rozwija swoje hobby związane z tymi owadami, edukuje i przekazuje swoją wiedzę zarówno wśród działkowców jak i na zewnątrz ogrodu.

O potrzebie budowania właśnie takich hoteli i pozytywnym wpływie na otaczające nas środowisko oraz wzrost bioróżnorodności pan Roman przekazywał także seniorom na gościnnym wykładzie Uniwersytetu III wieku. Swoją wiedzę przekazuje także coraz młodszemu pokoleniu.

Rys. 43 Hotel dla owadów – pszczoł murarek na działce pana Romana

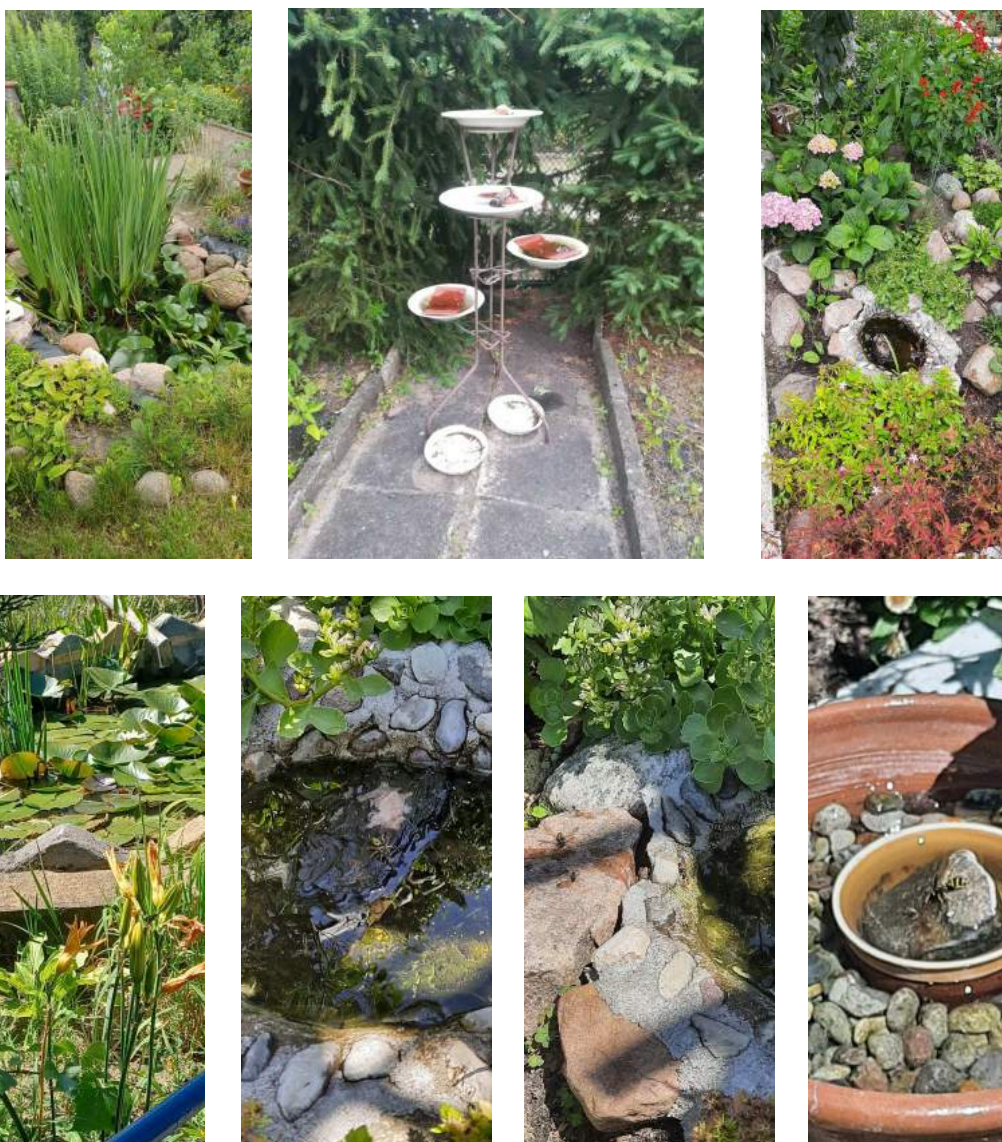
Rys. 44 Domki i hotele dla owadów na działkach ROD Makrum

8.3. Poidełka dla owadów i zwierząt

Poidło dla pszczoł zastępuje przede wszystkim naturalne zbiorniki wodne, rzeki i stawy w miastach, gdzie w wyniku zabudowania terenu budynkami i często braku dostatecznej liczby miejsc zielonych, pszczoły nie mogą jej znaleźć. Szczególnie wskazane jest zastosowanie takich poidełek w dobie zwiększonej średniej temperatury oraz coraz bardziej widocznymi wzmożonymi suszami.

Dzięki temu, szczególnie pszczoły nie tracą czasu i energii na poszukiwania wody, a zajmują się tym co najlepiej potrafią – zapylaniem naszych roślin.

Najbardziej popularnymi i zarazem najbardziej efektywnymi na działkach ROD Makrum są poidełka w postaci mini stawików. Niewątpliwie oprócz pomocy owadom, wykazują niebywale walory estetyczne, nierzadko połączone z kwiatami wodnymi lub kamiennymi ozdobami.

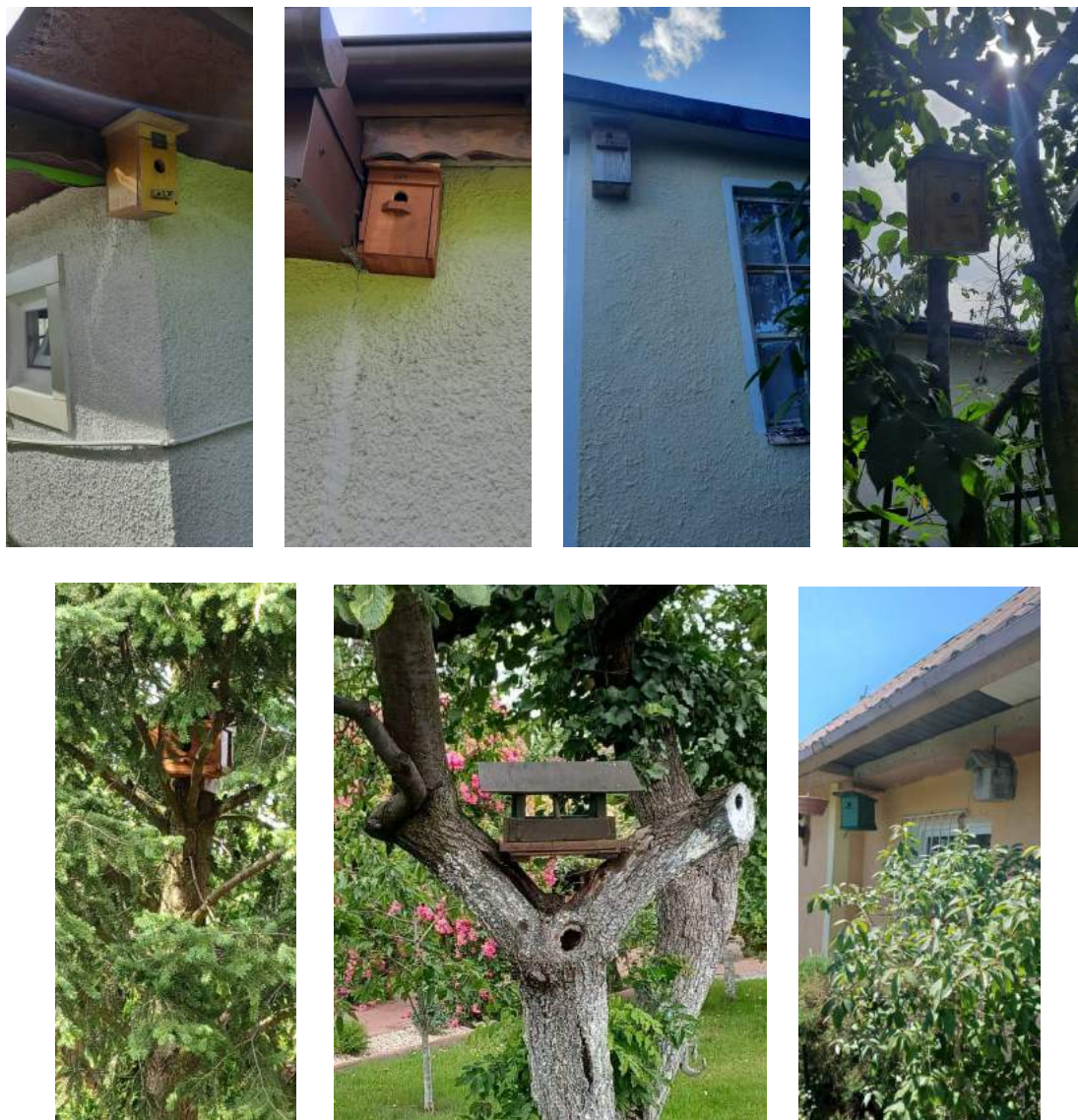
Rys. 45 Poidełka dla owadów, ptaków i innych zwierząt na działkach ROD Makrum

8.4. Budki dla ptaków, karmniki

Budki lęgowe dla ptaków, to innymi słowy zastępcze miejsca rozrodcze zastępujące im naturalne miejsca gniazdowe, w którym mogą wychowywać swoje pisklęta. W wyniku utraty naturalnych siedlisk lęgowych i dziupli, wiele gatunków ptaków w Polsce znacznie obniżyło swą liczebność, a niektórym grozi nawet wyginięcie.

Budki lęgowe dla ptaków to najprostszy i najskuteczniejszy sposób ich aktywnej ochrony, dlatego warto zamontować budkę lęgową w swoim ogrodzie i stworzyć bezpieczną możliwość osiedlania się, bez ryzyka utracenia jaj czy piskląt.

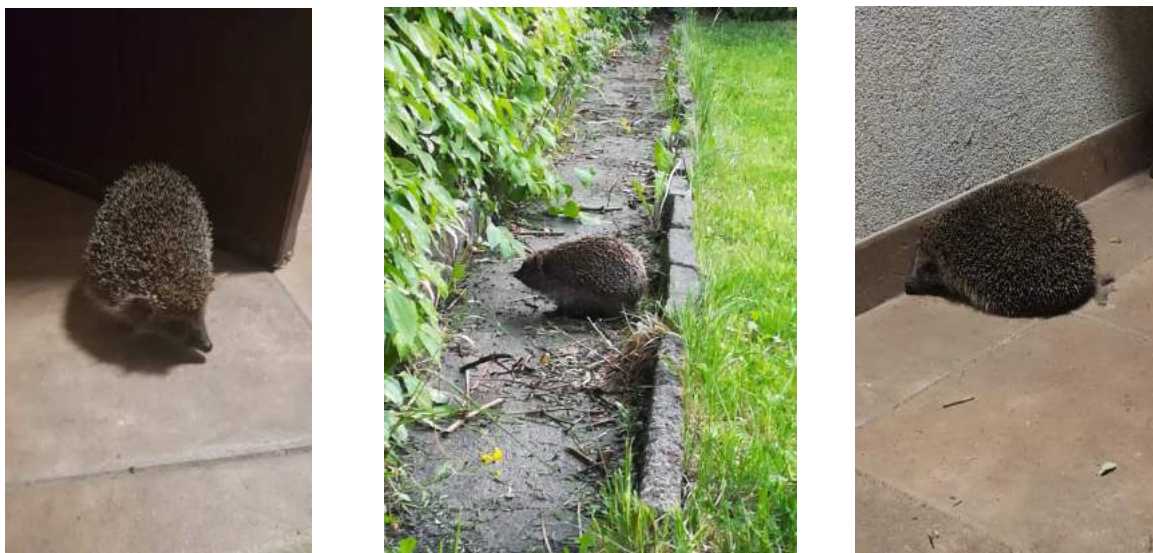

Rys. 46 Budki dla ptaków na działkach ROD Makrum

8.5. Jeże na działkach

Jeże to bardzo pożyteczne zwierzęta na działkach. Żywią się większością szkodników, które gnieźdzą się w naszym ogrodzie, a przede wszystkim owadami, ślimakami i dżdżownicami. Pomogą nam również pozbyć się padliny drobnych zwierząt, takich jak ptaki czy gryzonie. W naturze pokarmem jeży są przede wszystkim różnego rodzaju owady, żuki, chrząszcze, pędraki, gąsienice, ślimaki, dżdżownice, drobne ssaki, gady i płazy, pisklęta i jaja ptaków.

Jeże, wbrew powszechnej opinii, nie żywią się roślinnością, więc ich obecność nie tylko nie zaszkodzi roślinom, a wręcz im pomoże.

Rys. 47 Jeże na działkach ROD Makrum

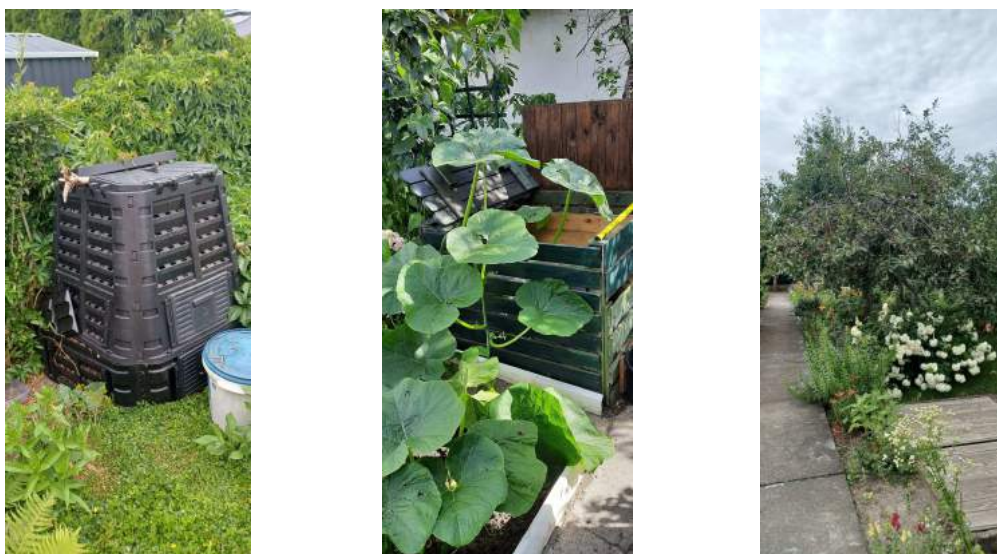
8.6. Kompostowanie odpadów biodegradowalnych

Kompost jest organicznym materiałem, przekształconym w próchnicę przez bakterie glebowe, grzyby oraz dżdżownice.

Ziemia kompostowa – humus, powstaje po zakończeniu rozkładu materiału organicznego, po około roku. Zawiera bogactwo składników pokarmowych. Humus jest doskonałym ekologicznym nawozem, użyźniającym ogrodową glebę i przyczyniającym się do zwiększenia plonów.

Dojrzały kompost znajduje zastosowanie jako żyzny grunt, rozpościerany na grządkach. Nadaje się pod uprawę warzyw, szczególnie ogórków i pomidorów. Przesiana i zmieszana z piaskiem ziemia kompostowa wykorzystywana jest do uprawy kwiatów balkonowych.

Zbudowanie w ogrodzie kompostownia (zgodnie z § 42 Regulaminu ROD) umożliwia zagospodarowanie odpadków organicznych, poprzez oddzielenie ich od śmieci. W wyniku rozkładu uzyskujemy nawóz najwyższej jakości, za który nie płacimy. Kompost nie szkodzi środowisku naturalnemu – jest nieszkodliwy dla roślin i zwierząt.

Rys. 48 Różne rodzaje kompostowników na działkach ROD Makrum

8.7. Jesienne zrębkowanie gałęzi

Po pielęgnacyjnym przycięciu drzew i krzewów na terenach ogólnych: placu zabaw przy świetlicy oraz żywopłotów i krzewów wokół ogrodu, wspólnie z działkowcami przystępujemy do zrębkowania odpadów.

Na naszym wyposażeniu jest zakupiony już wcześniej rębak spalinowy. Odpady wyprodukowane w ten sposób, są bardzo chętnie zagospodarowywane przez innych, jako bardzo dobry materiał ściółkowy.

Tym samym, z powodzeniem wpisujemy się także w Otwarty program Klimatyczny i Bioróżnorodności wprowadzony przez Krajową Radę PZD.

Rys. 49 Proces zrębkowania gałęzi i krzewów w ROD Makrum

9. OSIĄGNIĘCIA PRODUKCYJNE NA DZIAŁKACH W ROD MAKRUM

9.1. Skrzynie uprawowe w ROD Makrum

Na wielu działkach, widać coraz większy priorytet oraz chęć uprawy własnych, ekologicznych warzyw i owoców. Pomimo upraw metodami znanymi przez naszych rodziców lub dziadków, wyłaniają się także te wpisujące się w nowoczesny trend. Do nich należą np. skrzynie uprawowe, które były opisane w broszurze wydanej przez PZD w celu szerzenia i powszechności stosowania tej metody.

Działkowcy widząc ewidentne zalety, takie jak łatwa możliwość wymiany i nawożenia ziemi bądź większe i lepsze plony przy zdecydowanie mniejszym nakładzie pracy, coraz bardziej przekonują się do tego. Dzięki skrzyniom możliwa jest też uprawa tam, gdzie jest wyjałowiona gleba, bądź teren jest podmokły. Także dla wielu starszych osób będzie to duże ułatwienie z dostępem i odpowiednią pielęgnacją roślin.

Rys. 50 Skrzynie uprawowe w ROD Makrum wraz z broszurą PZD

9.2. Szklarnie i tunele foliowe

Na wielu działkach, uprawy warzyw prowadzone są również w szklarniach i tunelach foliowych. Niewątpliwą zaletą jest wydłużony okres wegetacyjny, wyższa temperatura szczególnie w okresach wiosenno/jesiennych czy też zmniejszone ryzyko wystąpienia szkód związanych z silnymi opadami deszczu lub gradu bądź spowodowanych wichurami.

Najczęściej uprawiane w szklarni są pomidory, papryka, ogórki i winorośle.

Rys. 51 Uprawy pomidorów w szklarniach w ROD Makrum

Rys. 52 Uprawy pomidorów i papryki w szklarniach w ROD Makrum

Poza standardowymi szklarniami i tunelami foliowymi, dwie szklarnie znajdujące się na działce 115 i 132 zasługują na uwagę. Są one wyposażone w automatyczny system otwierania okien oraz automatyczny system nawadniania kropelkowego.

Działają tutaj czujniki temperatury i automat w postaci silnika, który po ustawieniu przez nas odpowiedniej histerezy temperatur otwiera lub zamyka okna. Podobnie poprzez sterownik wraz z czujnikiem wilgotności i deszczu zrealizowane jest nawadnianie.

Szklarnie te, to połączenie tradycyjnej uprawy warzyw pod osłoną, z nowoczesnością i technologią stosowaną coraz bardziej w życiu każdego człowieka.

Dzięki temu są one stale przewiewane, nie przegrzane ale też i nie za bardzo wyziębione w przypadku znacznego spadku temperatury. Podobnie w przypadku nawadniania – dostarczane są odpowiednie ilości wody, bez przelewania oraz bez wysuszenia roślin. Poprzez węże kropkujące, woda trafia tylko i wyłącznie pod krzaki, bezpośrednio do korzeni i w godzinach najbardziej optymalnych dla ich wzrostu.

Automatyzacja pomaga działkowcom w odpowiednim doborze dawce wody uwzględniając temperaturę oraz wilgotność powietrza i ziemi, co wpływa korzystnie na rozwój roślin i zwiększone plony, a nie tracąc nic z ekologicznego podejścia do upraw ogrodniczych.

W okresach wczesnej wiosny oraz późnej jesieni, gdy na zewnątrz pojawiają się przymrozki a chcemy ochronić rośliny, odpowiedni sterownik temperatury załącza termowentylator i w kilka minut jest w stanie podnieść temperaturę w szklarni nawet o kilka stopni. Dodatkowo poprzez wyposażenie sterownika w kartę SIM wysyłany jest alert na przepisany telefon komórkowy. Dostajemy powiadomienie, które mówi nam kiedy znacząco spadła temperatura mogąca uszkodzić nasze sadzonki.

Rys. 53 Nowoczesne, zautomatyzowane szklarnie na dz. 115 i 132 w ROD Makrum

9.3. Uprawa ziół

Działkowcy poza pielęgnowaniem części warzywnych na swoich działkach zakładają ogrody ziołowe. Hodują wiele ziół tzw. przyprawowych takich jak np. lubczyk, oregano, rozmaryn, bluszczyk kurdybanek, podagrycznik czy rukola. Wszystkie zioła przyprawowe są jadalne i zdrowe, po wysuszeniu stanowią bardzo aromatyczne przyprawy. Poza tymi znanymi ziołami działkowcy hodują również takie, które odstraszą szkodniki i mogą służyć jako nawóz w postaci np. naturalnych gnojówek, czyli pokrzywa, żywokost czy wrotycz. Są to również zioła miododajne przyciągające owady i motyle, a jednocześnie stanowiące bardzo dobrą ochronę dla plantacji warzywnych. Wiele z tych ziół, gdy kwitną stanowią piękną pachnącą ozdobę tych ogrodów.

Rys. 54 Uprawa lubczyku, melisy i pokrzywy w ROD Makrum

Rys. 55 Uprawa szafwii i podagrycznika w ROD Makrum

Rys. 56 Uprawa tymianku, rukoli i kurdybanka w ROD Makrum

Rys. 57 Uprawa lebiodki pospolitej i babki zwyczajnej w ROD Makrum

9.4. Uprawa warzyw i owoców

Na wielu działkach w ROD Makrum z powodzeniem uprawiane są warzywa i owoce. Kilkuletni trend, jaki do tej pory był dominujący, czyli całkowita rekreacja wyłącznie z trawą i iglakami, z roku na rok zmienia się dynamicznie. Pozytywny kierunek zmian widoczny jest także wśród coraz młodszych działkowców, co niezmiernie cieszy nas wszystkich.

Widać wyraźnie, że obecna tendencja na zdrowe i zbilansowane odżywianie coraz szerzej rozprzestrzenia się nie tylko w masmediach, ale też w rodzinach wśród działkowców.

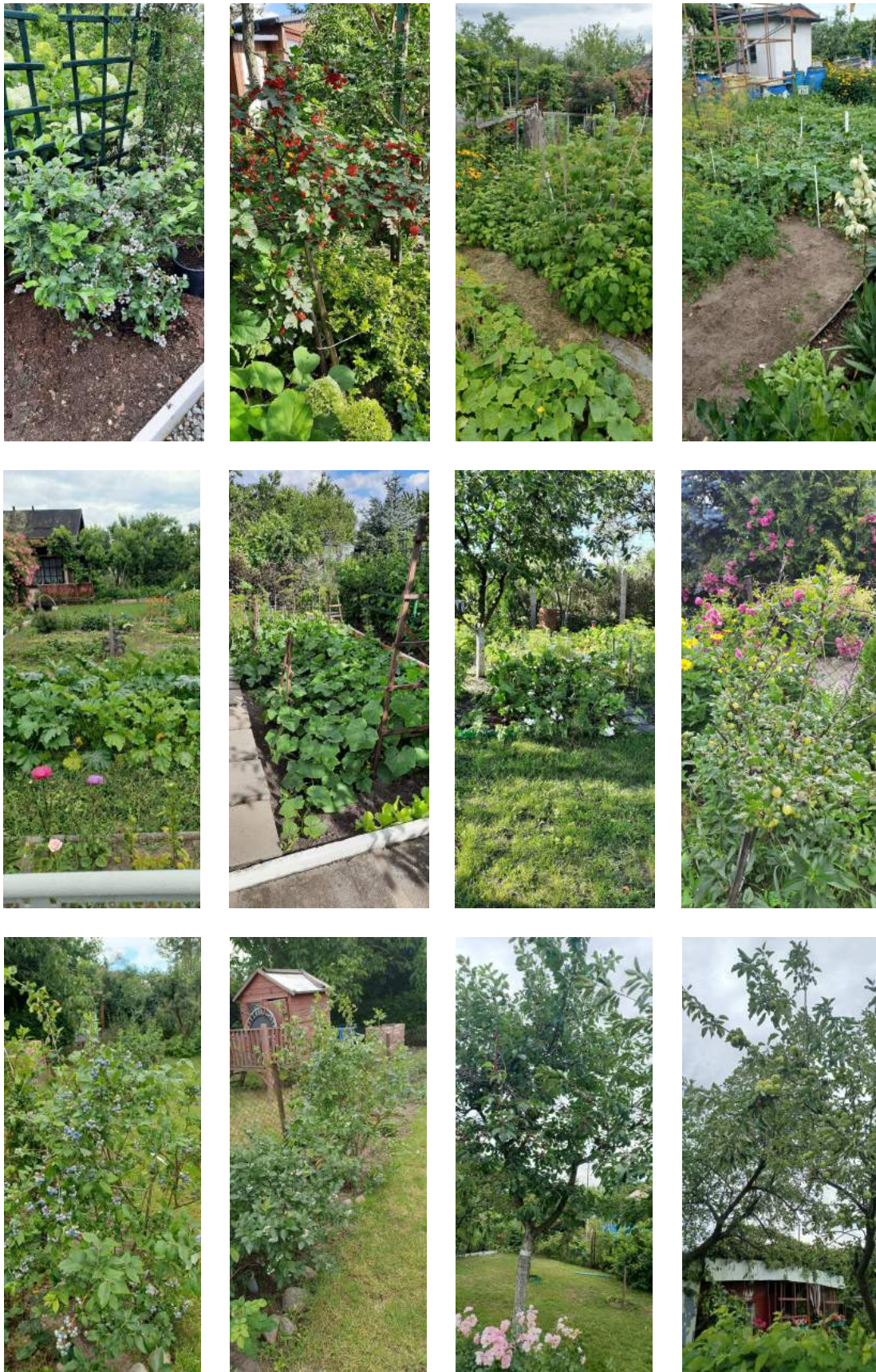
Młode osoby dostrzegają coraz większą potrzebę zwracania uwagi na jakość jedzenia, ekologiczną uprawę i przyjemność ze smaku i zapachu potraw przygotowanych z własnego ogródka. Niewątpliwie czynnikiem wspierającym taką postać rzeczy jest wszechobecna informacja, dostęp do poradników głównie w wersji cyfrowej, komunikacja związana z tematyką ogrodową czy też natychmiastowa wymiana doświadczeń między działkowcami z całej Polski a nawet świata.

Polski Związek Działkowców cały czas wspiera takie działania co wyraźnie widać w wydanych publikacjach. Zarząd ROD Makrum jest w ciągłym kontakcie z OZ PZD w Bydgoszczy, więc wszystkie nowe broszury i plakaty informacyjne są na bieżąco rozdysponowane wśród naszych działkowców, szczególnie tym którzy z tej wiedzy korzystają.

Rys. 58 Uprawa warzyw i owoców w ROD Makrum

Rys. 59 Uprawa warzyw i owoców w ROD Makrum

Rys. 60 Uprawa warzyw i owoców w ROD Makrum

Rys. 61 Uprawa warzyw i owoców w ROD Makrum

9.5. Kwiaty i inne ozdoby ogrodowe

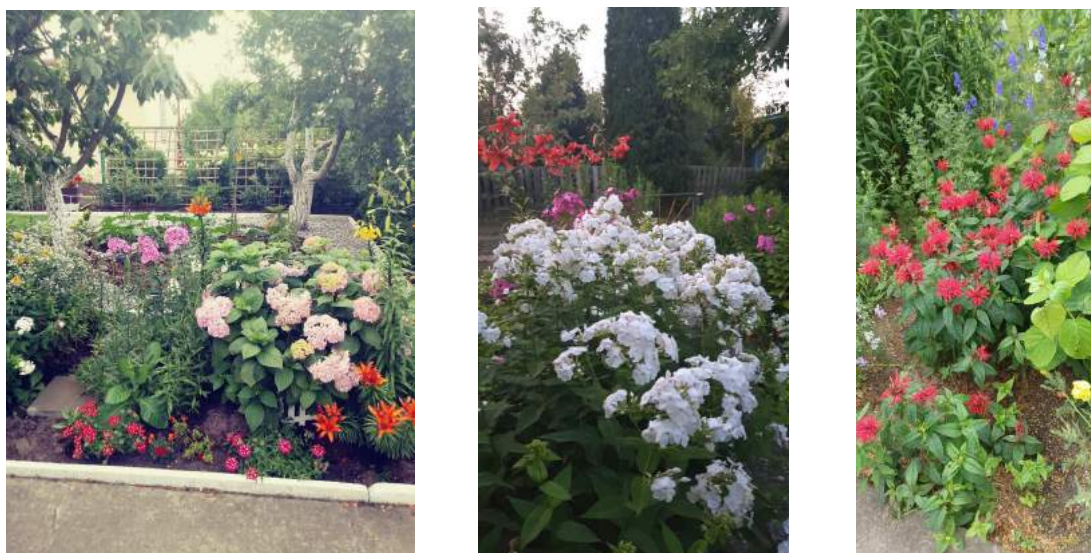
Poza nieustanną, ciągłą pracą nad pielęgnacją warzyw, przychodzi też pora relaksu. Nasi działkowcy chętnie odpoczywają wtedy wśród swoich ulubionych kwiatów, gdzie w zaciszu spędzają chwile. Niektórzy z nich wykazują także talenty plastyczne. Wszystko to aby miło spędzić czas, zapomnieć choć na chwilę o problemach, porozmawiać z sąsiadem/sąsiadką a wszystko na łonie natury.

Rys. 62 Kwiaty i ozdoby w ROD Makrum

Rys. 63 Kwiaty i ozdoby w ROD Makrum

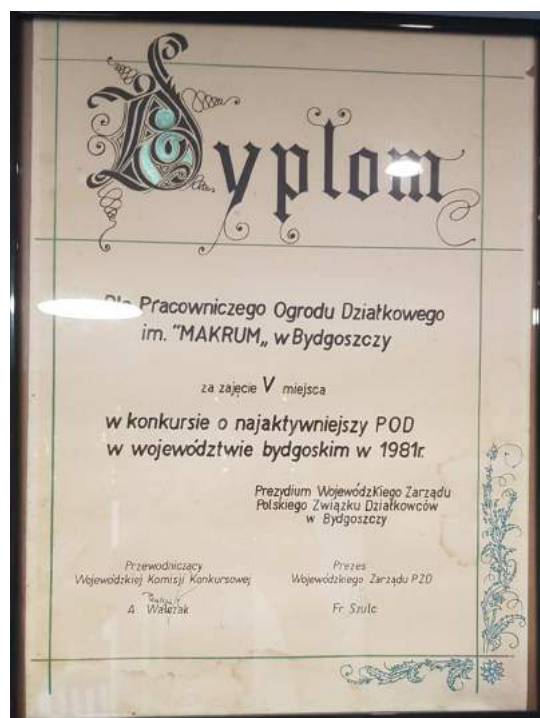

Rys. 64 Kwiaty i ozdoby w ROD Makrum

10. PODSUMOWANIE

Ogrody działkowe Makrum zostały założone w 1970 r, a powiększone o kolejny teren w 1972 r. To wiele lat historii i ludzi z nim związanych. Początkowe zarządy musiały radzić sobie z trudem budowy domu działkowca, zaplecza technicznego, wodociągu czy też linii energetycznej. Na pewno wtedy też było wiele osób którym na tym bardzo zależało i poświęcili swój czas dla pracy społecznej.

Udokumentowaniem powyższych działań jest np. zajęcie V miejsca w konkursie o najaktywniejszy POD w województwie bydgoskim w 1981 r., czy też Dyplom Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców dla ROD Makrum za zasługi w obronie ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych z 8 lipca 2010 r. podpisany przez Prezesa PZD Pana Eugeniusza Kondrackiego.

Rys. 65 Dyplom POD Makrum za zajęcie V miejsca na najaktywniejszy POD w województwie bydgoskim w 1981 r.

Rys. 66 Dyplom Krajowej Rady PZD dla ROD Makrum za zasługi w obronie ustawy o ROD.

Rys. 67 Dyplom OZ PZD dla ROD Makrum za udział w konkursie
„Najładniejszy kosz dożynkowy” w 2017 r.

Obecny zarząd wytycza nowe kierunki działań oparte o standardy praktykowane w obecnych czasach, jednak nie zapomina o wieloletniej tradycji. Czujemy się w obowiązku kontynuować i pamiętać o pięknej historii ogrodu i wszystkich dotychczasowych działaczach.

Niniejsze sprawozdanie miało zobrazować przynajmniej w części ambitne cele jakie sobie od początku wytyczyliśmy i do nich z uporem dążymy. Widzimy i wiemy ile jeszcze pracy przed nami, inwestycji do wykonania, remontów, wdrażania nowych programów aby ogród ROD Makrum był jeszcze piękniejszy, nowocześniejszy i przyjazny działkowcom i społeczności lokalnej.

Mamy nadzieję że osiągniemy ten cel przy dalszej współpracy z zaangażowanymi działkowcami, Okręgowym Zarządem PZD w Bydgoszczy oraz z Krajowym Zarządem PZD w Warszawie.

Marcin Gąbka

v-ce prezes zarządu ROD Makrum

POLSKI ZWIĄZEK DZIAŁKOWCÓW
Stowarzyszenie Ogrodowe w Warszawie
Rodzinny Ogród Działkowy
„MAKRUM” w Bydgoszczy
ul. Inwalidów 19 - 85-727 BYDGOSZCZ
NIP 554-23-54-257

Agnieszka Chudzińska

prezes zarządu ROD Makrum